

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 113/16

Luxemburg, 19 oktober 2016

Arrest in zaak C-148/15

Deutsche Parkinson Vereinigung eV / Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

De in Duitsland voor receptplichtige geneesmiddelen vastgestelde uniforme prijzen zijn in strijd met het Unierecht

Deutsche Parkinson Vereinigung (Duitse parkinsonvereniging) is een Duitse zelfhulporganisatie die ernaar streeft de levensomstandigheden van parkinsonpatiënten en hun gezinnen te verbeteren. Zij is met de Nederlandse postorderapotheek DocMorris een bonussysteem overeengekomen waarvan haar leden kunnen profiteren wanneer zij bij deze apotheek receptplichtige, enkel in apotheken verkrijgbare geneesmiddelen voor de behandeling van de ziekte van Parkinson kopen. Postorderverkoop van receptplichtige geneesmiddelen is in Duitsland niet langer verboden.

De Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs, een Duitse vereniging ter bestrijding van oneerlijke mededinging, stelt zich op het standpunt dat dit bonussysteem indruist tegen de Duitse regeling, die voorziet in uniforme prijzen voor de verkoop van receptplichtige geneesmiddelen door apotheken.¹ Op verzoek van deze vereniging heeft het Landgericht Düsseldorf (rechter in eerste aanleg Düsseldorf, Duitsland) Deutsche Parkinson Vereinigung verboden haar bonussysteem bij haar leden te promoten.² Daarop heeft Deutsche Parkinson Vereinigung zich gewend tot het Oberlandesgericht Düsseldorf (gerechtshof Düsseldorf, Duitsland), dat op zijn beurt aan het Hof van Justitie de vraag heeft voorgelegd of de vaststelling van uniforme prijzen voor de verkoop van receptplichtige geneesmiddelen voor menselijk gebruik door apotheken verenigbaar is met het vrije verkeer van goederen.

Bij zijn arrest van heden antwoordt het Hof op deze vraag dat de litigieuze regeling een niet-gerechtvaardigde beperking van het vrije verkeer van goederen vormt.

In andere lidstaten gevestigde apotheken worden namelijk meer geraakt door de oplegging van uniforme verkoopprijzen, hetgeen de toegang tot de Duitse markt sterker zou kunnen bemoeilijken voor producten uit andere lidstaten dan voor nationale producten. Het Hof onderstreept in dit verband dat (i) postorderverkoop voor in het buitenland gevestigde apotheken een belangrijker of zelfs het enige middel vormt om rechtstreeks toegang te krijgen tot de Duitse markt, en dat (ii) prijsconcurrentie voor postorderapotheken mogelijk een belangrijker mededingingsfactor vormt dan voor traditionele apotheken, die beter in staat zijn om patiënten via het apotheekpersoneel een individueel advies te verstrekken en om de geneesmiddelenvoorziening te garanderen in spoedgevallen.

Een beperking van het vrije verkeer van goederen kan weliswaar in beginsel worden gerechtvaardigd door de bescherming van de gezondheid en het leven, maar de litigieuze regeling blijkt niet geschikt te zijn om deze doelstellingen te bereiken.

Inzonderheid is niet aangetoond hoe een betere geografische spreiding van de traditionele apotheken in Duitsland kan worden gewaarborgd doordat voor de bedoelde geneesmiddelen

¹ De producent moet voor zijn geneesmiddel een prijs vaststellen, die vervolgens wordt verhoogd met groothandelstoeslagen en apotheektoeslagen.

² Het Landgericht Düsseldorf heeft haar meer bepaald verboden dit bonussysteem aan te bevelen op dezelfde wijze als dit is gebeurd in juli 2009, te weten door middel van een aan haar leden gerichte brief.

uniforme prijzen worden opgelegd. Bepaalde gegevens maken het integendeel aannemelijk dat toegenomen prijsconcurrentie tussen apotheken bevorderlijk zou zijn voor de gelijkmatige geneesmiddelenvoorziening, aangezien dit een aansporing zou vormen om apotheken te vestigen in gebieden waar het geringe aantal officina's de mogelijkheid biedt om hogere prijzen in rekening te brengen.

Voorts blijkt uit geen enkel aan het Hof overgelegd gegeven dat postorderapotheken bij gebreke van een stelsel als het litigieuze in staat zouden zijn een zodanige prijsconcurrentie aan te gaan dat essentiële diensten, zoals spoedeisende zorg, in Duitsland niet langer zouden kunnen worden gewaarborgd wegens de daaruit voortvloeiende vermindering van het aantal officina-apotheken. Andere mededingingsfactoren, zoals de verstrekking van individueel advies aan patiënten door het apotheekpersoneel, stellen traditionele apotheken namelijk mogelijk zelfs in staat om competitief te blijven.

Tevens zou het kunnen blijken dat traditionele apotheken, wanneer zij het hoofd dienen te bieden aan prijsconcurrentie vanwege postorderapotheken, er juist toe worden aangezet bepaalde activiteiten van algemeen belang, zoals de bereiding van geneesmiddelen op voorschrift, in hogere mate te ontplooien.

Bovendien zou prijsconcurrentie de patiënt ten goede kunnen komen, aangezien zij het in voorkomend geval mogelijk zou maken receptplichtige geneesmiddelen in Duitsland aan te bieden tegen voordeligere prijzen dan die welke thans worden opgelegd.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106